

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.—, . . . 4.50 za pol leta . . . 6.—, . . . 9.— za vse leto . . . 12.—, . . . 18.—. Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vasko pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravitelj* ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame cije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"Edinosti je moč".

Glas iz pokrajine po občnem zboru "Edinosti".

Kako se pretvarja po židovsko-liberalno! — Kaj je zgodovinska resnica? — Kaj nam kaže statistika? — Namisljena dejstva o povspedevanju slovanstva. — Zakaj se je oglasil "Il Piccolo"? — Zaključek.

Kako se pretvarja po židovsko liberalno!

Prijatelj nam piše: Redkokadaš čitam židovski listič "Il Piccolo". Le tu pa tam mi vendar prihaja pod roko, največkrat po nekem prijatelju iz Trsta. Tako sem čital tudi številko tega lista od 11. julija t. l., in v isti številki vest: "Kako neki slovenski profesor pripoveduje našo zgodovino". Skoro da ne bi bilo vredno ozirati se na ta list v obče in na takove vesti še posebe, kajti, kadar on piše o nas, tedaj laže in zvrča prav gotovo. No, ker pa je ta list nekako glavno glasilo vladajoče stranke židovsko-liberalne v Trstu in v Primorju sploh, ker v naj-novejši čas — kadar se bavi z našimi stvarmi — piše soglasno z vladnimi in poluvladnimi glasili, in ker v svoji vesti govori o naših narodnostnih odnošajih v prošlosti in sedanjosti — s ozirom na vse to, spominjam se tu one vesti.

Povod tej vesti je dal občni zbor "Edinosti" od 5. t. r., sosebno pa še besede poslanca profesorja Spindiča. Ta poslednji da je trdil, da so Slovani v Istri v poslednji dobi nečuvno tlačeni, da poitalijančevanje napreduje očevidno ter da se je Istra več poitalijančila v enem stoletju vlade avstrijske, nego-li v 500 letih beneške vlade. Ni mu do tega, da bi vedel, kakove zaključke iz onih predpostav je storil poslanec Spindič, "ta nezmerni matador protitalijanske propagande" v Istri. To se mu zdi tudi nepotrebno, ko so ti zaključki dali povod razpuščenju zbora. "Il Piccolo" hoče premotriti le predpostavbe ter dokazati po navedenju dejstev in logičkih argumentov, kako je ta tovariš

poslanca Nabergoja pretvarjal zgodovino ter zavaljal svoje preveč verne slušatelje.

Da čujemo te činjenice in logičke argumentacije židovskega lista!

Istra bila je latinska že tedaj, ko Slovani še niso ostavili Azije. Furlanski vojvoda Ivan v jarkih julskih alp in na Krasu, "prejasna" (republika benečanska) na "beneških" krajih, cesarstvo v grofiji pazinski in na gosposkah raške drage, na Krasu in v Liburniji skušali so poslovaniti ali so poslovanjali Istro od leta 800 do l. 1650. Vojvoda Ivan počel je naseljevati Slované v letu 800, beneška republika in cesarstvo pa sta nadaljevala to delo od leta 1463. do 1650. V tej dobi so naselili Hrvate v Savdriji, v okolici rovinjski, umaški, novograjski, motovunski, poreški, puljski, v Taru, v Fontani, v istočni Istri; grofijo Pazin so obljubili s Hrvati; po kugi v letu 1630. — vsled katere je Istra ostala brez prebivalstva od Timava do Kvarnera — naselila sta Benetke in Avstrija puste kraje z ostalimi Hrvati. In to da bi bilo poitalijančevanje, kakor tudi ono, da je bilo v letu 1857 v Istri s Trstom 112.000, a 1890 300.000 Slovanov. Istra da je še-le v letu 1650 počela uživati mir, ko sti namreč "prejasna" in Avstrija blagovolila dajati nam onih dragocenih darov.

Tedaj da je začel oni naravni proces asimilacije ali bolje, utapljevanja: izobražena stran Istre bila je italijanska, a ta je malo po malo vlekla na-se življe, manje izobražene. To se ni višilo s silo; došlece se je pustilo mirno živeti ali životariti, a oni niso nikdar zlorabljali gostoljubnosti, ki so jo uživali, dokler niso došli agitatorji od onkraj gora.

Uprav smešno je, veli židovski list, ako se

bil postal ob tisti priliki in sodnikov lovec Modrič je bil pravo pogodil, da jo je takoj odkuril.

Podal se je v svojo sobo in šel brskati po kovčegih. Mreča ga je srečala na pragu, napravila neumen obraz in šla mimo njega. Potem pa je tiho stopala po stopnicah in poslušala v sosednji sobi Stojanovo preklinjanje.

Ema je bila malo obolela in morala je v posteljo. Popoldne so prišli Goščavski s Stojanom, kateri poslednji je prišel po slovo. Prav tisti čas pa je Ema tako obolela, da ni mogla vsprjeti nikogar. Odšel je, ne da bi se bil opravičil, njej pa je bilo to po godu.

VII.

Trški sodnik Š. je postal deželnosodni svetnik in preselil se v mesto.

Ema izgubila je nekoliko tiste lahkomisljenosti, tiste otročje naivnosti; postala je zrelo-resnega mišljenja. I ona živahnost jo je zapustila polagoma; naposled je izpremenila tudi svojo sodbo o svetu. Ono laskanje, ono nepotrebno hvalisanje mladih možkih, katero jej je prej donelo tako prijetno na uho, pristudilo se jej je polagoma. Spoznala je spletke in nakane laskajočih se častilcev. Često se je spominjala svojih mladostnih let, ističasnih nazorov in sanj.

Uniforma, o kateri je sanjala noč in dan, prigabila se jej je nad vse mere, spoznavši, da ni nikjer toliko lahkih nazorov o življenju.

Nekoč je pisala pismo oni nesrečni Minki, ter izvedela od nje še marsikaj. Stojan Trdin je avanciral in premestili so ga drugam, da se je

trdi, da je Avstrija tega veka povspedevala poitalijančevanje. Ako se pomisli na poslovanjanje zemljiških knjig, tribunalov, na dvojezične table, na ustanovljanje slovanskih šol, na usiljevanje slovenskega jezika v tržaško komuno, na dolžnost državnih uradnikov, da morajo poznati slovenski jezik, in na tisoče družih tacihi činov, tedaj je dokaza dovolj, da se je poslanec Spindič, kričé proti avstrijskim vladam, hotel le pošaliti se zgodovino in z dejstvi. Ako to ni šala, potem pa je navadno umetno sredstvo, kojim se Slovani predstavljajo kakor žrtve, sredstvo, ki je že mnogo pomagalo Slovanom, ali koje, tako se nadajamo, jim ne pomore več, ker tudi vladi ni več tajno.

Tako torej židovski "Il Piccolo", ta verni tovariš jaslarskega "Il Mattino" in družih sličnih mu listov.

Pazno sem poslušal in kasneje tudi čital govor poslanca profesorja Spindiča.

V glavnem je govoril o tem, kako je napredovalo poitalijančevanje Trsta in okolice v poslednjih 40 letih in kako so se istodobno in v isti meri pogubljali Slovenci na tem ozemlju. Le mimogredé se je spominjal, kako se je za avstrijskih vlad v enem stoletju poitalijanilo več Istre, nego-li za 500 let vladanja beneške republike.

"Il Piccolo" se bavi v svoji vesti le s to postransko trditvijo; označuje jo smešno, sklicevaje se na zgodovino, statističke podatke ter na tisoče družih dejstev, ter zatrjujeva svojim prelahkovernim čitateljem, da je resnica ravno nasprotno od onega, kar je trdil posl. Spindič; kajti Avstrija da je povspedevala, ne italijanstvo, ampak hrvatstvo Istre, a da so se vzlic temu "manje izobraženi" Hrvati potapljali v "izobraženih Italijanih".

zgubil njegov naslov. Milica podala se je v samostan in Ema je izgubila v njej svojo najboljšo prijateljico.

Polagoma pričela je tudi ona tožiti po samoti. Česa pa naj bi iskala na tem izprijenem svetu, kjer jedno bitje uničuje deset družih, da le more vspevati ono samo; kjer jih jeden človek ugonobi in onesreči nebroj tovarišev, da se le more veseliti on sam — — —.

Obiskala je nekoč prijateljico Milko v samostanu. Govorili sti o vsem, obudili sti mladostne spomine; naposled pa jo je vprašala, če se čuti srečno, čemur je pritrdila ona veselo. Ugajalo jej je tiho življenje sredi samostanskih zidov, kjer ni sovraštva, jeze, zavisti, laži, trdosrčnosti, ampak vladata pokoj in mir, ter prava, neprisliljena bratska ljubezen.

Pridobivala je polagoma stariše za svoj sklep: posvetiti svoje življenje v Božjo čast in mirno preživeti ostale dni. Močno sta se upirala roditelja za prvi hip, čuvši hčerkino željo. Ko pa sta izprevidele naposled, da Emica v resnici misli na to, sta se polagoma udala.

Jeseni pa, ko so se ptice poslavljalje od naših krajev, ko je pričelo listje rumeneti in odpadati, izpolnila se je Ema njena srčna želja. Z veselim srcem je vstopila v mirno samostansko celico, katera se zdi marsikomu tako pusta in dolgočasna; z radostno dušo je ostavila hrupni, malopridni svet, v katerega je nekda stavila svoje najlepše upe in sanje. — Pozneje se je mnogokrat v molitvi spominjala onega, ki je tedaj taval po poti temote.

PODLISTEK.

12

Njen ideal.

Novela. — Pisal Srečko.

(Zvršetak.)

Slednjic pa se je prikazal Stojan brez sablje s malo palčico v roki. Odšel je v park žvižgaje neko nemško popevko. Modrič pa po drugi strani naprej, tam pa je zasnoval tako, kakor bi se srečala le slučajno.

"Od sodnikove to-le, od punice!" Dolgo je vlekel iz žepa zapečateni omot. Oni je hlastno pograbil in odprl; Modrič pa je izginil od njega brez slovesa.

"Nič posebno dobrega ne more biti, najboljšo bo, če ne čakamo napitnine!"

Dva pisma sta bila notri, oni Rogljeve Minke in mali drobni listek, pisan Emimo roko. Hitro je preletel z očmi drobne vrstice.

"Gospod Trdin!"

Upam, da ne bode več toliko nesramni, ko izveste, da poznam Vaše prejšnje življenje in Vaše malopridnosti, da bi se mi še nadalje vsiljevali. Prosim Vas, da me tudi pred odhodom nič ne nadlegujete. Spoštovanjem

Ema Š.

Gledal je Emimo pisemce, opazoval dobro znano Minkino in premišljal, kako je li to prišlo v Emine roke. Nekaj časa dolžil je sestro, a kmalu je izprevidel, da ona ni kriva. Od silne jeze in prevelikega srma se je pričel tresti, iz ust pa mu je brubala kletev na vse žive stvari. Strašen je

Kaka je zgodovinska resnica?

Rimska država imela je svoje naselbine po Istri od kakih sto let pred Kristusovim rojstvom. Od one dobe imela je Istra Latinov po posameznih mestih, ali ni bila latinska in tudi Slovani niso bili tedaj v Aziji.

Takrat že so bili Slovani v Evropi, za Karpatami, eden del njih je bil v Veliki Hrvatski. Ko je propala zapadna rimska država, in potem ko so razni germanski narodi med ostalimi pokrajinami opustošili tudi naše Primorje, tedaj so se naselili v Primorju predniki današnjih Hrvatov in Slovencev, zasedli več del te pokrajine ter so počeli obdelovati isto. Izvzemši nekoliko mestec izginili so Latini, a prihajali so Hrvati in Slovenci. Hrvatov in Slovencev v Istri ni naselil nadvojvoda Ivan, ampak je le hotel dati naseljenim ona zemljišča, koja so si prisvajali ostanki mestnih Latinov, hotel pa je tako najbrže radi tega, ker le-ti niso bili zmožni ali voljni, da bi obdelovali ta zemljišča. Že od šestega in sedmega stoletja naprej bila je Istra po veliki večini hrvatska zemlja. Tako pravi zgodovina vsakomur, ki hoče poznati zgodovino, ki ljubi resnico. Seveda, da se židovski liberalci boje resnice kakor — Bog nas obvaruj pred njim! — vrag križa. Toda, po istem židovskem listu moramo priti do zaključka, da je bila Istra izra rimskih in nekotih drugih kratkih vlad hrvatska zemlja, in ako tudi nekoliko kasneje, nego je to zgodovinska resnica. Po „Il Piccolo“ je furlanski vojvoda Ivan počel naseljevati po Istri Hrvate in Slovence, a njegovo delo naseljevanja so nadaljevali beneška republika in cesarji „rimski“ (nemški). Po trditvi židovskega lista vršilo se je to naseljevanje od leta 800 do 1650, kar bi bilo v znak, da Istra v tem razdobju ni imela dovoljno prebivalcev. Tu treba opaziti, da tega naseljevanja ni smeti razumevati tako, kakor da poprej ni bilo Hrvatov v Istri, ampak tako, da so se novodošli Hrvati pridružili že naseljenim, ali pa so na gotovih zemljiških nadomestilih poprej naseljene, uničene po vojnah in kugah.

(Pride še.)

Slovenski visokošolci in abiturijentje!

Močnejše kakor druga leta se je letos med visokošolci pojavil klic, naj se dijaštvo v počitnicah organizuje. Slovenski dijaki smo v tem oziru daleč za drugimi narodnostmi. Nedostaja nam odločnosti, katero je težko opravičiti. Časov duh zahteva, da se vsakdo udeležuje javnega življenja v društvih in ne sme ostati osamljen.

Duševno središče je dijakom na Dunaju „Slovenija“, v Gradcu „Triglav“. Kar sta ti društvi nam med šolskim letom, to naj nam bo v počitnicah akad. ferijalno društvo „Sava“ v Ljubljani. Saj je namen društva o počitnicah gojiti družno življenje in dijaški življenj med svojimi člani in jim biti duševna in zabavna vez.

V ta smoter prireja društvo v raznih krajih slovenske domovine šhode, veselice, izlete, poljudno-poučna predavanja ter izdaja spise. (§§ 1. in 2. dr. pr.)

Očitano, da „Sava“ zadnji čas ni izpolnjevala te svoje naloge, žal, so opravičena. Krivo je pa kolikor toliko dijaštvo samo. Posamezniki ne morejo tega storiti, kar more le množica.

Ni dovolj, da samo čutimo potrebo organizacije, združiti se moramo tudi v resnici. Dolžnost vsakega visokošolca in abiturijenta je pred vsem, postati član „Save“, ker le takrat bo mogla „Sava“ v Ljubljani in na drugih krajih domovine nastopati tako, kakor želi narod, kakor želimo vsi „Savani“!

Slovenski visokošolci in abiturijentje, storite, kar ste dolžni svoji časti, vstopite v „Savo“, katere geslo je:

„Telo in dušo zdravo,
Narodu v prid in slavo.“

Vstop naj se javlja pismeno ali ustmeno do občnega zbora blagajniku „Save“ g. stud. phil. Jožef Reisner-ju v Ljubljani, Razpotne ulice št. 6.

Za odbor slov. fer. društva „Sava“

stud. ing. Jožef Omersa stud. ing. Janko Kranik
t. d. podpredsednik. t. d. tajnik.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 22. julija 1896.

Šolsko vprašanje v Gorici. Ne sicer tako dolgo, kakor tržaško, vendar pa že tako dolgo, da se more prispodobljati morski kači, vleče se tudi šolsko vprašanje goriško. Parkrat že je bilo prav blizo svoje rešitve in uporni mestni municipij je bil že tako temeljito ugnan v sotesko, da je moral misliti vsakdo, da mu je ni več druge poti, nego kapitulacija. Ali v začudenje vseh onih, ki so si ohranili nekaj pravega pojma o pravni državi, in v neopisno ogorčenje vseh onih, ki so si ohranili le mrvice pravnega čuta, izvil se je goriški municipij vsakokrat, da ni storil tega, kar bi bil moral storiti v zmislu določenih šolskih zakonov in po nalogu najvišjih instanc. Vablivo bi bilo sicer, toda jako nevarno, ako bi hoteli zasledovati, od kod dobiva goriški municipij ona čudotvorna sredstva, kojimi vrši prave čudeže: pahni ga kakor hočeš, mestni zastop goriški je padel do sedaj vsikdar še na svojo — me h k o s t r a n. Dobro voditelje mora res imeti oni, ki tako dobro pozna vsa kriva pota. No, poleg vseh dobrih voditeljev in prijateljev, je laški klik goriški v poseben prilog tudi dejstvo, da se Slovenci morajo povsem boriti za svoja prava. Kdo ne ve, kako vse drugače bi bilo na Goriškem, da so slavni laški in polasčeni konservativci le nekoliko poštenejši in lojalnejši do nas Slovencev! In to bi morali biti že se svojega konservativnega stališča, kajti naš narod je pobožen in veren prek in prek. V interesu verske stvari bi bilo torej, da pride slovenski življenj do primerne vpliva v deželi. Do tega spoznanja menda še niso došli laški konservativci, ali pa — in ni jim v čast, ako je opravičeno to domnevanje — je njih narodnostna pristranost in nestrpnost močnejša nego pa njih verska iskrenost. Istotako čudno so se vedli do sedaj konservativna gospoda laška o šolskem vprašanju goriškem. Niti z mazincem niso ganili, da bi pripomogli pravici do zmage, dasi bi bilo to v splošnem interesu, ker v interesu pomirjenja razžaljenega slovenskega življenja in po takem tudi prepotrebne miru v medsebojnem življenju obeh narodnosti. In če že niso hoteli pozitivno delati za pravico, pa vsaj svarilno besedo da bi bili izustili tu pa tam na adresu onih, ki ne hote pravice, ker ne hote miru! Ne, „Eco“ in družba so opazovali tiho zadovoljnostjo, kakó morajo Slovenci opravljati Sisifovo delo ter v potu svojega obraza valiti kamen pravice v strmo brdo. Na tej neiskrenosti laških konservativcev je velik del krivde, da so razmere na Goriškem tako nesrečno zapletene. Naravno, da ob takih okoliščinah nam ne morejo biti posebno simpatični ti goriški konservativci, a hudo nam je, da moramo zavračati tam, kjer bi smeli iskati zaveznikov.

Ker pa nam je navada, da smo pravični in lojalni tudi onim, ki niso naši in ker radi beležimo iskrenim veseljem vsak pošten čin, izvršen kjer-koli, konstatujemo zadovoljstvom, da se je te dni glasilo laških konservativcev z ozirom na šolsko vprašanje goriško postavilo na stališče, na koje bi se bilo moralo postaviti že od prvega začetka, ter da je vendar enkrat mestnim mogočnejšem povedalo, kar jim gre.

„Eco del Litorale“ piše v svoji številki od 17. julija pod naslovom „Slovenska šola“:

Pišejo nam iz mesta: Doznanjem, da s prihodnjim šolskim letom nameruje naš magistrat uvesti nekoje novosti v šolstvu. Slovensko šolo, ki se nahaja na skrajni meji mesta, v predmestju sv. Roka, treba je, hočeš nočeš, preseliti drugam, kajti vladni nalog je jasen in izraža tudi grožnjo, da stori vlada to na naše stroške, ako ne bi hotela storiti občina.

Dobro. Kaj pa namerujejo storiti nekaterniki v mestni palači? Premestiti meščansko šolo za dečke v ulici Vogel, tje, kjer je sedaj slovenska šola in prirrediti za isto cno poslopje, v katerem je prvo omenjena šola.

Ali jaz vprašam jasno: bode-li ta sprememba zadoščala, da reši vprašanje o slovenski šoli? Ne in ne! „Sloga“ je že jasno odgovorila s tem, da je najela za *doljnjih deset let* hišo v ulici Barzellini, katero poslopje je jako primerno za šolo, kar priznavajo vsi.

Ta najem, ki so ga podaljšali baš sedaj za deset let, je jasen in kategoričen odgovor Slovencev: Ali to poslopje, ali pa nobeno!

No, ali stori naš magistrat še nepotrebnih korakov in bode še trošil po nepotrebnem? Ali se bodo dajali oni štirje „patres patriae“, ki poganjajo občino v bedasto borbo in mesto v neumne, toda velike stroške, še izsmehavati in potem prijemati za grlo od strani Slovencev?

Naj se stvar nekoliko pregleda hladno krvjo. Zakon velea, da je treba osnovati šolo, kjer je 40 učencev koje narodnosti. Zakon govori jasno! V Gorici pa ni le 40, ampak preko 300 slovenskih učencev. Pa kaj delajo naši zelo modri vladci? Upirajo se, prireajo pravde na pravde, do zadnje instancije. Ogromni stroški. In kakšen je vspeh?

Municipij mora osnovati slovensko šolo!

Tableau!

Ali, — skočijo po koncu oni štirje junaki à la Baratieri —: ako smo prisiljeni napraviti slovensko šolo, postavimo jo makar v Panovec — na skrajno mejo mesta!

Rečeno, storjeno. Potrošilo se je na tisoče goldinarjev, da se je bivša vojašnica Cattinellijska preosnovala v šolsko poslopje.

In vspeh? Štirje učitelji in trije učenci! Moglo se jih je videti dne 15. t. m. pri zahvalni maši v cerkvi sv. Roka. Ne govorim, nego o dejstvih. Ne izmišljujem si.

Nov prikaz po končanem šolskem letu: Slovenske šole ni smeti pustiti v ulici poljedelske šole. Vlada zahteva kraj bolj v središču.

In tu se porajajo novi poskoki, izvestni antislovinci v mestni palači preobračajo z nova svoje kozle! Hoteli bi dati Slovincem šolo v ulici Vogel, Sv. Ročanom pa ono — onkraj kanala. Seveda novi stroški, nova bremena. In kaj je temu konec?

„Sloga“ si je najela za *doljnih deset let* prostore v ulici Barzellini. To nam pripoveduje jasno, da, ako municipij postavi slovensko šolo v ulico Vogel, imeli bomo sicer smešen — toda za nas davkoplačevalce jako drag prisor — da štirje učitelji poučujejo tri učence!

A, za vraga, kaj mislite, da so Svetoročani in vsi Goriški meščani zadovoljni s takimi jako modrimi in zelo dragimi občinskimi ukrepi? Vse drugo.

Pred vsem prebivalci predmestja Sv. Roka ne bodo zadovoljni in jim ne bode ustraženo, ako bodo morali svoje otroke pošiljati tja v Ogo Magogo. Šola tega predmestja mora biti v središču in ne ob periferiji.

Razven tega Goriški meščani ne marajo, da municipij troši njih denar za brezumne pravde za poslopja, ki potem niso za nikakoršno rabo. Naj se vendar neha od pretirane vojne proti Slovincem, od vojne, v koji so vedno izgubljali odvetniki mestnega sveta. In naj se boljše upravlja z občinskim imetkom na podlagi poštenega in medsebojnega sporazumljenja s slovenskim prebivalstvom!

„Corrierje“ Židje in Židje mestnega sveta gotovo niso mojega mnenja, ki je menenje vseh dobro mislečih meščanov. Z menoj ne bodo sporazumni niti izvestni drugi, ki niso svetovalci.

Toda dejstvo stoji, da so bili oni doslej še vselej tepeni in premagani, kadarkoli so pričeli vojno gledé slovenske šole.

Da so generali à la Baratieri, to je jasno. In Gorica bode trpela takšne voditelje?

Prijatelj miru“.

To je poštena beseda. Ako bi hoteli laški konservativci vsikdar in ob vseh vprašanjih govoriti in — delati v tem zmislu, potem bi bilo bolje ne le za goriške Slovence, ampak tudi za vso konservativno stvar. Da vidimo, kako dolgo bodo trajali pri „Eco“ ti „jasni“ trenotki!

Le resnico, gospodje, le resnico! „Primorski list“ piše v svoji zadnji številki na prvem mestu: Žal, nobeden iz med njih ni dvignil odločne-načelno-krščanske niti načelno narodne besede proti Pernerstorferju in sicer niti na shodu, niti doslej v katerem „narodnem“ časniku. Pač v Ljubljani so se celo bali protigovornikov in na najsurovejši način: s pestmi, palicami in nožmi odstranili so „krščanske socialiste“, kateri mimo „krščanskih“ načel tudi narodna načela povdarjajo.

A kaj to?! „Slov. Narod“ je celó posvetil Pernerstorferju uvodni članek, v katerem izraža menenje, da v načrtu, kakor ga je razvijal Pernerstorfer, ne nahaja nič takega, kar bi se odločno moralo pobijati.

V istem duhu je pisala „Edinost“. Na očitjanje, da se nikdo izmed slovenske inteligencije ni oglasil na shodu, bodi odgovor le ta, da smo na tem shodu videli tudi duhovsko suknjo. Tudi navzoči duhovnik se ni oglasil na shodu. Menda iz istih razlogov, radi kojih je molčal on, molčali so tudi drugi.“

Nekoliko rezkeje pa moramo odgovoriti na očitjanje, da tudi v listu nismo imeli ničesar proti izvajanjem Pernerstorferjevih. Gospoda, to ni lepo, ker ni res. V kojem duhu da je pisal „Narod“, to nas ne briga; vsakdo naj sam odgovarja za svoja dela! Za-se pa že moramo povdariti, da mi nismo pisali v takem duhu, kakor da v izvajanjih omenjenega poslanca ni ničesar, čemur bi se morali protiviti.

Ampak resnica je ta-le: Dan po shodu, ko smo jeli priobčevati govor Pernerstorferjev — in to je bilo potrebno v zbistrenje pojmov — smo objavili posebno notico o tem shodu. V tej notici pa se niti nismo spuščali v meritorično razpravljanje izvajanj Pernerstorferjevih, ampak smo le pripomnili, da je izborna slika izvestne odnošaje — kakor n. pr. prakso v konfiskovanju, o svobodi, kakoršne pri nas — ni! itd. itd. —, da pa hočemo v posebnem članku navesti vse ono, v čemer se nismo ne strinjamo z imenovanim poslancem. Kje je torej tisti duh, kojega nam podtika „Primorski list? Ali ni v naši izjavi baš nasprotno od onega, kar trdi „Pr. list“. On pravi, da mi nimamo ničesar prigovarjati Pernerstorferju, mi pa smo povdarili, da imamo prigovarjati, in da povemo vse to čim prej! In te svoje obljube gotovo ne pozabimo.

Taka je resnica. In ker je taka, odklanjamo najodločneje to očitjanje koketovanja se socialno demokracijo, v kolikor so težnje iste nevarne veri in narodnosti. V kolikor pa streme njih težnje po resničnem zboljšanju fizičnega in duševnega življenja delavskega stanu, pa smo nje somišljeniki, kakor mora biti vsakdo, ki ima kaj srca za one, ki žive od žuljev svojih rok.

To smo povdarili že tolikrat, da bi moralo biti slednjič znano tudi „Primorskemu listu“. Za bodočnost prosimo torej: Le resnico, gospodje, le resnico!

Odstop namestnika Rinaldinija. Z vso rezervo in hladni do dna duše beležimo vest o bližnjem odstopu njegove ekselence, našega namestnika viteza Rinaldinija, koje vest je bil prinesel te dni „Agrar Tagblatt“. Mi smo hoteli popolnoma prezreti to vest; a ker se nas je podrezalo od več strani, da vendar ni prav, da molčimo o govorici, ki se tiče naše pokrajine, posnemljemo tu iz gori omenjenega lista, da si je vitez Rinaldini izprosil 6 tedenski dopust, kojega hoče provesti gori v našem krasnem Bledu, a potem da stopi najbrže v pokoj. Njegova ekselence da je baje sam sprevidel, da so se v poslednji čas narodna nasprotja neizrečeno poostila in da je le hinavstvo in prevara od strani izvestnih krogov, kadar se hočejo kazati lojajne.

Beležili smo. Vsakdo pa naj sam presodi, koliko vere je vredna ta vest.

Zopet flasko nemških liberalcev! Gospod, mračni se! Tako morajo vsklikati nemški liberalci. Jedna žalostna vest podi se za drugo. Pod svojo novo firmo „Nemška ljudska stranka“ so hoteli razširiti svojo kupčijo tudi na Štajarskem. V ta namen so sklicali minoli ponedeljek svoje zaupnike v Gradec. Ali glej ga vraga: komaj so prečitali „krasni“ oklic za bodoče volitve, že so jeli ustajati županje jeden za drugim z izjavo, da izstopijo iz kolegija zaupnikov ter da ne morejo podpisati tega volilnega oklica. Fiasco je bil gotov. Mostiček, preko kojega so prvaki in zaupniki zlezli iz ruševin tega shoda, je pa priredil dr. Schlosser se svojim predlogom: „Uvaževaje, da prevagujoča večina gospodov županov na tem shodu se ne čutijo opravičene, da bi vsprejeli ali odklonili koji volilni oklic, sklenil je shod, da ni glasovati o predloženem volilnem programu“.

Ta predlog je bil vsprejet z veliko večino. Dogodilo se je torej nekaj sličnega kakor nedavno nemško-liberalnemu poslancu Tauscheju. Razloček bi bil le ta, da gori pri Hebu niso hoteli niti poslušati le pojedinega nemško-liberalnega prvaka, tu doli pa niso hoteli niti razpravljati o volilnem programu vse stranke. Tam gori so postavili pred

vrata pojedinca, tu doli pa kar vso stranko. In taki stranki, ki je prokleta od vseh, taki stranki na ljubo obstoje tudi naši primorski odnošaji. Upajmo, da se s stranko pogreznejo danes ali jutri tudi naši odnošaji.

Srbsko-črnogorsko prijateljstvo. S Cetinjske poročajo, da je kralj Aleksander srbski poslal črnogorskemu prestolonasledniku princu Danilu dva krasna konja v dar.

Državna mizerija v Srbiji. „Odjek“ se toži, da umirovljeni uradniki in častniki v Srbiji doslej niso še dobili svoje mirovine za mesec junij. Mnogo uradnikov, stojećih v dejanski službi, pa ni dobilo še svoje plače niti za mesec maj, celó za april ne. — Mar so dotični uradniki samo „kapitalisti“, da morejo čakati na svojo plačo po štiri mesece, ne da bi došli v denarne zadrege?

Italijanska zbornica poslancev. Včeraj odprl se je italijanski parlament znova v kratko zasedanje. Poslancev je došlo vendar toliko, da je bila zbornica sklepna. Zbornici se je predstavilo novo ministerstvo, samo ministra za pošto in brezjav, Sinea, ni bilo v sejo.

Ministerski predsednik Rudini je po otvoritvi seje prečital dekret, ki imenuje novi kabinet, potem je o splošni pozornosti proglasil svoje izjave. Rekel je, da, spoznavši, da z Ricottijevem proračunom ni bilo možno pokriti stroškov za preosnovo vojske, zato bode treba povišati proračun kakor leta 1893. na 246 milijonov. Razven stroškov za Afriko, kateri bodo skrajno omejeni, bode še drugih izdatkov, katere pa predloži vlada še-le novembra meseca. Zaključil je svoj govor s pozivom do zbornice, da naj takoj prične razpravo o načrtih za Sicilijo. Izjavil je svoje zaupanje v patriotizem poslancev.

Zbornica je vsprejela te izjave zelo hladno.

Nemirni duh Imbriani je provzročil s svojimi vskliki tekom seje mnogo hrupa. Proti sklepu seje predložil je v družbi s socialisti, da naj se vladi izreče graja in da naj se o tem predlogu razpravlja v jutranji seji. Rudini se je temu uprl, češ, da ima zbornica razpravljati o važnih predmetih. Imbriani je zahteval po vsej sili, da naj se glasuje imenoma o njegovem predlogu. V zbornici je nastal hrup. Imbriani je zakričal na ministre: „Vi ne služite deželi; vi ste kraljevi hlapci!“ Na to je navstalo v zbornici strašno kričanje in ropotanje. Predsednik je pozval Imbrianija, da naj opozove svoje besede, le-ta pa je izjavil, da ne preklicuje ničesar, da je pripravljen preliti svojo kri. —

Zbornica je z veliko večino odbila zahtevo Imbrianijevo, potem je pričela razpravljati o preosnovah za Sicilijo.

V včerajšnji seji italijanskega senata je ministerski predsednik Rudini priobčil, da je general Pelloux imenovan senatorjem, potem je prečital kraljevski dekret, ki imenuje novo ministerstvo in slednjič izustil iste izjave kakor v zbornici poslancev. — Zbor je razpravljajal o trgovinski mornarnici.

Položaj na Kreti. Iz Aten poročajo: Tukajšnji politični krogi smatrajo položaj na Kreti silno resnobnim. Včeraj (20.) podal se je osrednji odbor k ministerstvu, da povpraša, kaj namenuje storiti grška vlada v očigled dogodka na Kreti. Ministerski predsednik Deljannis je odgovoril, da je že odredil potrebno. — Danes (21.) je tu velik shod Krečanov. Imenovali bodo deputacijo, ki naj gre h kraju.

Časopisje zahteva energično, da naj grška vlada pošlje vojnih ladij pred Kreto.

Različne vesti.

Premeščena kateheta. Mestna delegacija je premestila kateheta don Justa Tamara iz ljudske šole v ulici Lazzaretto na šolo v novem mestu, kateheta don Mateja Grškovića pa iz šole na Belvederju na šolo v ulici Lazzaretto.

Ministerski predsednik obišče Kranjsko. Službeni list ljubljanski poroča, pa obišče ekselence grof Badeni dne 3. avgusta t. l. Bled, biser dežele kranjske, dne 4. avgusta pa Ljubljano.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Sežani je nabral na Petrovo v Tomaji g. J. Bardijan 1 gl. 35 nč.

Novi odbor „Slovenske čitalnice“ se je po izvršeni volitvi predsednika dne 18. t. m. sledeče sestavil: Truden Ante, predsednik; Dr. Rybář Otokar, podpredsednik; Toros Franc, tajnik; Bogdanović Ante, blagajnik; Klinar Viktor, knjižničar; Abram Ivan, dr. Abram Josip, Mankoč Ivan in Šabec Ivan, odborniki. Namestniki: Lukež Drago, Vučković Gjuro in Krivošić Ivan.

Iz „letnega poročila“ o zasebnih šolskih zavodih družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu posnamemo, da je o pretečenem šolskem letu delovalo na vseh zavodih 11 učiteljev, ozir. učiteljic. Na deški petrazrednici pri sv. Jakobu je bilo koncem leta 216 dečkov, od katerih jih je 165 vsposobnih za višji razred, a 51 jih je zaostalo. Na dekliški dvorazrednici istotam je bilo koncem šol. leta 114 deklic; od teh je 86 sposobnih za višji razred, 28 pa jih je zaostalo. Otroški vrtec v Rojani obiskovalo je 65, otroški vrt na Belvederju pa 41 otrok. V I. in II. razredu deške šole poučevalo se je poludnevno, ker nedostaja šoli potrebnih prostorov. Temu nedostatku odpomore se v prihodnjem šolskem letu.

Poboljšali so se! Iz Trsta nam pišejo: Nadepolni lanski abiturijenti tukajšnje mestne višje realke so bili darovali v proslavo srečno dovršenih studij 1000 italijanskih lir na korist društva „Lega nazionale“.

Radovedno policijsko ravnanje pozvalo je radodarne fantiče na odgovor, zakaj da oni rajši računajo z italijanskimi lirami kakor z avstrijskimi goldinarčki in ker odgovor ni bil povsem jasen in točen, obsodilo je dva paglavca, vsakega na 50 avstrijskih goldinarjev globe. Mala lekcijska je dobro došla — letošnji abiturijenti darovali so v isti namen mesto ital. lir 200 avstr. kron.

Dr. Brglez.

Prepovedani sejmi s prascl. Ker se je v Goriški okolici pojavila kuga med prascl, prepovedalo je c. kr. namesništvo do daljnje naredbe sejme s prascl toliko v mestu Gorici, kolikor v okraju goriškem ter v mestu in okraju gradiščanskem.

Izlet na Razdrto. Vsi oni, ki se udeležijo izleta na Razdrto, in bi hoteli — kakor store „Sokolci“ — obedovati v Senožecah, prijavijo naj se bratu starosti dru. Gregorinu vsaj do sobote zjutraj, ali pa v telovadnici „Sokolovi“ do petka zvečer. —

Število izletnikov za dosedaj naročene vozeve je že polno, a odbor „Sokola“ je pripravljen preskrbeti še voz za one, ki se prijavijo do petka zvečer v društveni telovadnici.

Glasom poročil, prihajajočih iz Notranjske, imeli bomo na Razdrtem prekrasno narodno slavnost, kajti nadejati se je velike udeležbe od vseh strani Notranjske. Tem iskreneja je naša želja, da bi bili tržaški Slovenci dostojno zastopani na sestanku na Razdrtem, kjer si podajo roke primorski rodoljubje z zavednimi rojaki vsikdar zavedne Notranjske. Na srečno svidenje na Razdrtem! kličemo torej vsem onim, kile morejo bodočo nedeljo izleteti na naš narodni sestanek!

Sokolski izlet na Razdrto. Iz Postojne pišejo „Slovenskemu Narodu“: Vspored izleta dne 26. junija je: Ob 7. uri 30. min. dopoldne vsprejem deputacije ljubljanskega „Sokola“ na kolo dvoru. — Ob 9. uri skupna vaja v društveni telovadnici. Ob 11. uri 30. min. obed. Zbiranje v hotelu „pri kroni“. Ob 1. uri 30. min. odhod z vozovi na Razdrto, prihod pred 3. uro popoldne. Ob 5. uri javna telovadba: proste vaje združenih Sokolov, telovadba sokolskih vrst na bradlji in drogu, igre. Po telovadbi prosta zabava v vrtnih dvoranah g. Lipe Kavčiča. Sodeluje postojnska godba. Vstopnina v dvorano 20 nč. za osebo.

Pevsko društvo „Nabrežina“ napravi v nedeljo dne 26. t. m. izlet v Vipavo. Ob tej priliki se prvo udeleži sv. maše pri Materi Božji v „Logu“, potem pa bode v Vipavi svobodna zabava, na kateri se bodo pele lepe slovenske pesmi.

Vabljeni so vsi gg. pevci in podporni udje, da se polnoštevilno udeležijo tega zabavnega izleta.

Občni zbor akad. fer. društva „Sava“ v Ljubljani bo v sredo 5. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v salonu Hafnerjeve gostilne. Zvečer istotam ob 8. uri komerz. Program občnega zbora: 1. Poročilo odborovo, 2. poročilo preglednikov, 3. volitev odbora, preglednikov in predsednikov častnega sode, 4. slučajnosti.

K zbornu se uljudno vabijo vsi gg. ustanovniki, starešine, podporniki in izvršujoči člani „Save“. Gostje akademiki dobro došli!

Iz Dutovelj nam pišejo dne 19. t. m.: Danes popoldne šli smo v „treh“, kakor pravi „Kraševac“, na sprehod v Krajno vas. Dne 13. t. m. je tamkaj toča tako oklestila, da je bila groza. Šli smo, da vidimo, je-li res tako, kakor se govori. Krajna vas je pol ure od Dutovelj proti Komnu. Kolikor bolj smo se bližali vasi, toliko bolj smo bili uverjeni, da je res, kar se govori. Ko pa smo prišli v vas, videli smo trte popolno gole in še lubje je deloma razbito. O grozdu ni sledu! Žalosten pogled! Težko se premagaš, da ti ne pridejo solze v oči. Koliko dela in stroškov je s trtami Kmet v vinorodnih krajih živi od trte, a čemu ta v najboljši nadi postane v jedni uri gola in popolno oskubena — ni čuda, ako potrj in obupan misli na bodočnost.

Od 13. do 19. je celih 6 dni, a še se nahaja v dolini kraj vasi cel kup toče. Kake 3 do 4 metre na široko in pol metra na debelo jo je še. Morebiti dočaka še pasjih dni!

Ko to pišem, stoji kraj mene lonec, v katerem je 1 kg. toče, katero sem tam nagrabil v ruto in jo prinesel domov. Šest dni stare toče nisem še nosil do danes.

V vasi Kosovelje je tudi nekoliko potoklo, a kljub temu imajo danes tam — ples! Kraševci, opustite vendar nekoliko nepotrebni in neumni ples! Bog zna tudi po trebuhu tepsti in to — boli!

Kdor pa ima priliko, naj se potruži v Krajno vas in videl bo trte, kakoršnih v tem času morda še nikdar ni videl. Kiferle.

Iz tržiških toplic pišejo „Slovenca“: Rekel sem v zadnjem dopisu z dne 13. t. m., v kaki nevarnosti za slovenstvo je od starodavnosti slovenski Devin, ako se tam vgnjezdi italijanska šola „Lega nazionale“, ki je postala še mnogo bolj delavna, nego bivša „Pro patria“, istega smotra, razpuščena leta 1891. v ravno tem času. Tamošnje slovensko ljudstvo je bolj ubožno, z malimi izjemami, občeje mnogo z bližnjimi tržiškimi Lahji, kjer ima tudi c. kr. oblastniji, davkarijo in sodišče, vse brezizjemno v „blaženi“ laščini; v njegovi aredi je tudi nekaj laških ribičev, tako imenovanih „Kjožotov“ (iz mesta Chioggia pod Benetkami), ki, akoravno le pritepenci, došli s trebuhom za kruhom, vendar le kužno vplivajo na prekrotko slovensko ljudstvo. Bolj zavedni so Nabrežinci, kjer imajo par slovenskih društev: čitalnico in pevsko društvo. Vendar, ker je tudi tukaj mnogo Lahov po kamnolomih, ni brez nevarnosti za slovenstvo, ako napravi „Lega nazionale“ svojo laško šolo v Devinu; saj ima isto društvo tudi v pol ure oddaljenem, pod tržaško ozemlje spadajočem Sv. Križu že svojo laško šolo. Tako bi „Lega“ slavila svoje zmagovalje ter pretela tudi slovenski Nabrežini, kjer je videti tudi že nekaj dvojezičnih (laških in slovenskih) napisov. Ne dal Bog, da bi se to zgodilo, kajti potem bi bili Slovenci od Trsta do ustja Soče, „Zdobe“ imenovane, odrinjeni od obali jadranskega morja in tako bi šlo polasčenje slovenskega naroda dosledno in sistematično naprej. In ta smoter ima glasovita „Lega nazionale“; kajti društvo sv. Cirila in Metoda nikjer ne namerava „laškimi“ prebivalcem vsiliti slovenske šole, ampak le rešiti slovensko šolsko mladino in njeno prihodnost iz „naročja“ presladkega Dantejevega jezika! Sveti Mohor in Fortunat, sv. Ciril in Metod naj bi svojo mogočno priprešnjo ne dopustili, da bi laška drevesa vedno dalje segala. Pa tudi mi vršimo svojo narodno dolžnost, kajti le „čujočim so zagotovljena prava“!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je od 21. marca do 18. julija t. l. prejela doneske: (Dalje.) Moška in ženska podružnica v Kamniku dohodek veselice 81 gl. 18 nč.; „tisti iz Kočevja“ 1 gl. 50 nč.; podružnica v Celju 17 gl.; sl. posojilnica v Celju 50 gl.; razne zbirke iz Celja 10 gl. 92 nč.; podružnica v Šempasu na Goriškem 16 gl.; moška podružnica v Starem Trgu pri Ložu 100 gl.; gg. cerkvena ključarja Jože Klun in Andrej Podboj v Ribnici 5 gl.; A. Koblar v Ljubljani 10 gl.; iz nabiralnika pri g. Prhavcu v Vipavi 2 gl. 71 nč.; izvenakademiška podružnica v Gradcu 135 gl. 90 nč.; moška podružnica v Celju 77 gl. 92 nč.; g. V. Legat v Celovcu je nabral v „Miru“ 164 gl. 91 nč.; sl. posojilnica v Logatcu 10 gl.; ženska podružnica v Trstu 134 gl.; vesela družba v Trzišču

1 gl. 40 nč.; iz nabiralnika pri g. Fr. Pečetu v Starem Trgu pri Ložu 8 gl.; pri g. Iv. Benčini 65 nč. in kot dohodek veselice še 3 gl. 20 nč.; g. N. Simončič v Vavpčji Vasi 5 gl., g. J. Zotter na Gomilskem nabral 4 gl. 50 nč.; g. Val. Lapajne nabral v gostilni pri „kroni“ v Idriji 1 gl. 20 nč.; sl. posojilnica v Ormožu 20 gl.; iz nabiralnika v Lacknerjevi gostilni v Črnomlju 3 gl.; šenklaško-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani 52 gl.; sl. Kmetška posojilnica ljubljanske okolice 35 gl.; podružnica v Mokronogu 9 gl.; č. g. J. Stabuc nabral pri sv. Lovrencu nad Mariborom 7 gl.; gospa Marija Koblar v Litiji 10 gl.; šentjakobsko-trnovska ženska podružnica v Ljubljani 94 gl.; g. prof. J. Vidmar v Ljubljani 50 nč.; č. g. župnik M. Bobek v Godoviču 2 gl.; č. g. Val. Skočir v Gradcu 2 gl. (Pride še).

Obletnica bitke pri Zenti. Dne 11. septembra 1897. bode 200 let, odkar je slavni princ Evgen od Savoje pri Zenti sijajno premagal Turke. Trg Zenta nameruje to obletnico proslaviti sijajno ter tem povodom postaviti spomenik (kip) zmagovalcu. (Trg Zenta nahaja se v ogerskem komitatu Bacs ob reki Tisi. Ured.) Na odkritje spomenika povabijo ogersko vlado in parlament.

Volkodušna ustanova. Zasebnik Nikolajević v Pančovem podaril je izdatno svoto 120.000 gl. v ta namen, da se osnuje v omenjenem mestu srbski gimnazij. Razven tega nameruje dati Nikolajević zgraditi dotično poslopje na lastne svoje stroške.

Na smrt obsodili so celovski porotniki 46letnega R. Klincerja, ker je dne 21. dec. 1895. v Brežah zavrtno umoril gostilničarico Hudelist.

Zasačen tat. Policijski oficijal Tiz prijel in zaprl je predsinočnem 32letnega bivšega italijanskega poštarja Karla Aguccianija iz Bolonje, službujočega za natakara v neki gostilni ulice Punta del Forno. Agucciani je bil pibežal iz Italije v Trst, da mu ne bi bilo treba nastopiti kazni 3 let, 3 mesecev in 15 dnj zapora, na katero kazen je bil obsojen v Italiji zaradi tatvine. Mož se je potikal že prilično časa po Trstu in služil poslednji čas, kakor rečeno, za natakara. Tukajšnje oblasti ga izročé ob meji italijanskim orožnikom.

Koledar. Danes (23.): Liborij, škof; Apolinar, škof. — Jutri (24.): Kristina, devica, muč.; Roman, muč. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 38 min., zatoni ob 7. uri 33 min. — Toplota véčraj: ob 7. uri zjutraj 26.5 stop., ob 2 pop. 29 stop. C.

Je zmota kratka — dolg je kës.

Iz neoročenožvega dnevnika slovenskemu ljudstvu v pouk priobčil

F. R. Prelek.
(Dalje.)

Ko so se vrata za menoj zaprla, lotila se me je taka žalost, da sem se kar vrgel na slamnico ter ležal na njej, kakor nezavesten, na nič misleč, samo jokal sem, dokler ni zopet zaškrpjal ključ in paznik zaklical: „Po vodo!“ Brzo stopim skozi odprta vrata na hodnik. Nek človek v čudnej obleki potisne mi vrček v roko ter mi pokaže studenec. Hitro vrček natočim ter spet zbežim v sobico. Vrata se za menoj zapró, ključ zahrešči in spet sem sam, sam in zaprt. Hotel sem premišljevati svojo usodo, hotel sem misliti na svoje domače, pa nisem mogel. Nezmerno žalosten, bil sem duševno popolnoma uničen. Predno se prav zavém, zahrešči zopet ključ, vrata se odpro in paznik, nudeč mi neko obleko mi reče: „Ker boš nekoliko časa pri nas ostal in našo hrano užival, tedaj moraš tudi našo obleko nositi. Tu jo imaš; preobleci se!“ Nekoliko časa gledal sem ves začuden svojo novo obleko misleč, če bodo ta iznenadenja, ki mi dušo in telo pretresajo, tako pogostoma prihajala, tedaj ne bom prestal svoje kazni. Pa kaj sem si hotel? Obotavljati se ne smem; slekel sem torej svojo ter oblekel novo obleko, v kateri sem bolj medvedu, nego človeku podoben. Škoda, da nimam ogledala, da bi videl, kako mi pristoja čepica, ki je iz iste snovi kakor obleka.

A, užé zopet je ključ zahreščal; kaj neki bode? Kosilo sem dobil, in sicer v jednem lončku nekoliko čiste prežgane juhe. v drugem pa nekoliko fižola s čebulo. Doma bil bi mrmral, ako bi mi mati dala tako kosilo, a danes mi je dišalo, kajti ravno 24 ur je preteklo, odkar nisem imel žlice v roki. — — —

Tako; sedaj sem zapisal, kar sem preživel prvi dan. Bog vé, kaj in kako bo jutri.

II.

Ker je paznik videl, da sem duševno popolnoma potrj, ponudil mi je različno berivo, s katerim naj bi si duhá vedril. Izvolim si zbirko pripovedek. Čitam pripovedko o — pogreznem mestu.

Ta pripovedka govori o nekem mladeniču, ki se je vozil po jezeru v lahkem čolnu ter občudoval morske deklice, ki so se mu tu in tam prikazevale. Nekega dne izvabi ga krasna morska deklica iz čolna, da ji je sledil na dno jezera v pogrezneno mesto, kjer mu je tako dopadalo, da sklene, ostati tam ter vzeti isto krasotico za ženo. Pa predno so ga povodni meščani sprejeli v svojo sredino ter mu dali domovinsko pravico, moral je prebiti neko skušnjo. Ta skušnja pa ni bilo morda kako izpraševanje, temveč postavili so ga samó pred neko veliko ogledalo, v katerem se je zrcalilo vse njegovo preteklo pozemsko življenje. Ako bi se mu pri pogledu teh slik srce prijetnih spominov užalilo, on skušnje ne bi prestal in poslali bi ga zopet na suho od koder je prišel. Tega bala se je njegova izvoljenka najbolje; a on pa jo je tolažil trdeč, da ni bitja na zemlji, niti ničesar druzega, kar bi ga zamoglo izvesti na površje zemlje. — Zagrinjalo, ki je viselo pred ogledalom, pa je mladenič stal je pred sliko, ki mu je predočevala njegova otroška leta. Na zeleni trati videl je otroke z raznovrstnimi igračami. Svetlo solnce srlo je ljubeznivo na nje. Škrjanček vzdigoval se je izrgole proti nebu. Pastir stal je pri svoji živinici s krasnim šopkom cvetlic; v ustih držal je piščalko. Deklice s krasnimi venci na glavi držale so se za roke ter plesale „kolo“. — — — Mladenič, zroč v to sliko, mahne z roko proti ogledalu ter reče: „Minol si čas mladosti; takrat te nisem znal ceniti, a sedaj je prepozno. Vzbujaj mi prijetne spomine, pa spomini so le spomini!“

(Pride še.)

Najnovejše vesti.

Dunaj 22. Nj. Vel. cesar imenoval je državnega pravdnika v Gorici. Frana Canevarijsa, svetovalcem višega deželnega sodišča v Trstu.

Dunaj 22. Minister za zunanje stvari, grof Goluchowski, vrnil se je danes iz Šla.

London 21. Iz taborišča pri Buluvaju (južna Afrika) poročajo véčrajšnjega dne, da je general Carrington napadel utrjeni tabor Matabelov. Vnel se je živahen boj, kojega izid ni še znan.

London 22. Krečanski pomožni odbor sklenil je odposlati posebno komisijo, ki naj razdeli podpore. Nadalje je sklenil izdati oklic do narodov Evrope in Amerike, da odpomorejo bédi.

Atens 22. „Agence Havas“ javlja: Krečanski narodni zbor, kojega so se udeležili tudi mohamedanci, izvolil je različne komisije. — Od minole sobote sém ni bilo praske med turškimi vojaki in uporniki.

Bratje kolesarji!

V nedeljo hode skupni izlet z brati „Sokol“ na Razdrtó. Zbirališče: kaplarna varna Commercio; obleka društvena z belo čepico. Odvozi se točno ob 5. uri zjutraj. Zdravo! Grebenc.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Pudimpešta. Pšenica za sen 6.30—6.32 Pšenica za spomlad 6.64 do 6.65 — — — Oves za jesen 5.12—5.14 Kš za jesen 5.12 5.14 Koruza za juli-avgust 3.63—3.65 maj juni 1897 3.80—3.90 nova f. 3.85—4. — — —
Pšenič. nova od 78 kš 6.65 6.80 od 79 kš o 6.75—6.85, od 80 kš f. 6.80—6.90 od 81. kš f. 6.85—7.00, od 82 kš. for. — — —, isčmen — — —, pros 2.25—5.40.

Pšenica: Ponudbe silne, povpraševanje manjka. Prodaje nobene, zopet 5 nč. ceneje. Vreme: vroče.

Praga. Neračunirani stadkor tor. 12.60, oktober-december 12.65.

Praga. Centrifugal novi, postavljena v Trst s carino vni odpošiljatev pravnj f. 35.50—36 Concasse 37.50—38, Četvorni 39.50—40. — V glavah (sodih) 40. — — —
Havsa. Kava Santos good average za juli 65.25 za november 64.25, jako mlačno.

Hamburg. Santos good average za september 55.50 za marec 52.75, za marec 53.25 mlačno.

Dunajska borza 22. julija 1896.

	včera	danes
Državni dolg v papirju	101.75	101.85
„ „ „ v srebru	101.85	101.70
Avtstrijska renta v zlatu	128.65	128.60
„ „ „ v kronah	101.15	101.15
Kreditna akcija	363.20	364 —
London 10 let.	119.80	119.75
Napolioni	9.51	9.51
20 mark	11.73	11.73
100 itali. li.	44.40	44.40

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) **Državna železnica.** (Postaja pri sv. Andreju)

Od dne 1. junija 1896.

ODHOD:

6.30 predp. v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak.
8.35 „ v Herpelje, Rovinj, Pulj.
4.40 popol. v Herpelje, Divače in Pulj.
7.30 „ v Herpelje (in od Herpelj brzovlak v Pulj, Divače, na Dunaj, v Beljak.)
Lokalni vlaki ob praznikih:

7.35 zjutraj v Herpelje.
2.20 popol. v Divače.
4.20 „ v Boršt.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divače, Herpelj.
9.50 „ iz Pulja, Rovinja.
11.15 „ iz Herpelj, Ljubljane, Dunaja.
7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja.
9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljane.
Lokalna vlaka ob praznikih:

7.9 popol. iz Boršta.
9.36 „ popol. iz Divače.